

T.C.
SOSYAL GÜVENLİK KURUMU BAŞKANLIĞI
Sigorta Primleri Genel Müdürlüğü
İşverenler Daire Başkanlığı

Sayı : 89075644/20601/396544

20/01/2016

Konu : 657/4B personele ödenen ek ödeme

MALİYE BAKANLIĞI
(Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü)

Bilindiği gibi 506 sayılı Kanunun mülga 77 nci maddesinin birinci fıkrası;

“Sigortalılarla işverenlerin bir ay için ödeyecekleri primlerin hesabında;

a) Sigortalıların hak ettikleri ücretlerin,

b) Prim ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan sigortalılara o ay içinde ödenenlerin,

c) İdare ve kaza mercilerince verilen karar gereğince (a) ve (b) fıkralarında yazılı kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin,

brüt toplamı esas alınır.”

29/7/2003 tarih, 4958 sayılı Kanunun 36 ncı maddesi ile değişik ikinci fıkrası;

“Şu kadar ki ölüm, doğum ve evlenme yardımları, yolluklar, kıdem, ihbar ve kasa tazminatları, aynı yardımlar ile Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığınca miktarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, sigorta primlerinin hesabına esas tutulacak kazançların aylık tutarının tespitinde nazara alınmaz. Bunların dışında her ne ad altında yapılırsa yapılsın tüm ödemeler prime tabi tutulur.”

5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesinin; (a), (b) ve (c) bentleri;

“4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamındaki sigortalıların prime esas kazançları aşağıdaki şekilde belirlenir.

a) Prime esas kazançların hesabında;

1) Hak edilen ücretlerin,

2) Prim, ikramiye ve bu nitelikteki her çeşit istihkaktan o ay içinde yapılan ödemelerin ve işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen tutarların,

3) İdare veya yargı mercilerince verilen karar gereğince yukarıdaki (1) ve (2) numaralı alt bentlerde belirtilen kazançlar niteliğinde olmak üzere sigortalılara o ay içinde yapılan ödemelerin, brüt toplamı esas alınır.

b) Aynı yardımlar ve ölüm, doğum ve evlenme yardımları, görev yollukları, seyyar görev tazminatı, kıdem tazminatı, iş sonu tazminatı veya kıdem tazminatı mahiyetindeki toplu ödeme, keşif ücreti, ihbar ve kasa tazminatları ile Kurumca tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek yemek, çocuk ve aile zamları, işverenler tarafından sigortalılar için özel sağlık sigortalarına ve bireysel emeklilik sistemine ödenen ve aylık toplamı asgari ücretin % 30' unu geçmeyen özel sağlık sigortası primi ve bireysel emeklilik katkı payları tutarları, prime esas kazançta tabi tutulmaz.

c) (b) bendinde belirtilen istisnalar dışında her ne adla yapılırsa yapılsın tüm ödemeler ile aynı yardım yerine geçmek üzere yapılan nakdi ödemeler prime esas kazançta tabi tutulur. Diğer kanunlardaki prime tabi tutulmaması gerektiğine dair muafiyet ve istisnalar bu Kanunun

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

uygulanmasında dikkate alınmaz.”

99 uncu maddesinin birinci fıkrası; "Sosyal güvenlik hak ve yükümlülükleri ile ilgili yapılacak her türlü kanunî düzenlemeler 5510 sayılı Kanun ile yapılır."

105 inci maddesinin birinci fıkrası ise; "21/4/2005 tarihli ve 5335 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi, 26/10/1990 tarihli ve 3671 sayılı Kanunun 4 üncü maddesi ile 10/7/1987 tarihli ve 285 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 5 inci maddesinin onbirinci fıkrası hariç olmak üzere, diğer kanunların bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz."

hükümlerini amir bulunmaktadır.

Diğer taraftan, Kamu kurum ve kuruluşlarında 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi uyarınca istihdam edilen sözleşmeli personele ek ödeme yapılmasına ilişkin 375 sayılı Kanun hükmünde Kararnamenin Ek 3 üncü maddesi 31/3/2006 tarihli ve 26125 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 5473 sayılı "Değişik Adlar Altında İlave Ödemesi Bulunmayan Memurlara Ve Sözleşmeli Personele Ek Ödeme Yapılması İle Bazı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" un 1 inci maddesi ile düzenlendiği, 11/10/2011 tarihli ve 666 sayılı Kanun hükmünde Kararnamenin Ek 12 nci maddesi ile de yürürlükten kaldırıldığı,

375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin mülga Ek 3 üncü maddesine göre çıkarılarak ve 16/8/2008 tarihli 26969 sayılı mükerrer Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe konulan, 2008/14012 No'lu "375 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3 Üncü Maddesi Uyarınca Yapılacak Ek Ödemeye İlişkin Bakanlar Kurulu Kararının 5 inci maddesinin "1-a" fıkrasında yer alan "657 sayılı Devlet memurları Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrasına göre istihdam edilen sözleşmeli personelden ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinde istihdam edilenler ile diğer sözleşmeli personelden ekli (II) sayılı Cetvelde yer alan Kamu idarelerinde (Belediyeler, İl özel idareleri ve mahalli idare birlikleri hariç) anılan cetvelde belirtilen mevzuat hükümlerine göre istihdam edilenlere, en yüksek Devlet memuru aylığına (ek gösterge dahil) ekli (III) sayılı Cetvelde yer alan oranların uygulanması suretiyle hesaplanacak tutarda sözleşme hükümleri ile ilişkilendirilmeksizin her ay ek ödeme yapılır." hükmüne istinaden, Kanun hükmünde Kararnamenin 3 üncü maddesinin yürürlükte bulunduğu dönemde sözleşmeli personele her ay ek ödeme yapıldığı,

Mezkur Kanun Hükmünde Kararnamenin mülga 3 üncü maddesinin beşinci fıkrasında "Ek ödemenin hak kazanılmasında ve ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümler uygulanır ve bu ek ödeme damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmaz. (...) ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin olarak ortaya çıkabilecek tereddütleri gidermeye Maliye Bakanlığı yetkilidir." hükmünün yer aldığı,

malumları bulunmaktadır.

Söz konusu düzenlemelerde, bu ek ödemenin damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve kesintiye tabi tutulmayacağına belirtilmesine rağmen 5510 sayılı Kanunun 80 inci maddesinin birinci fıkrasının (b) ve (c) bentleri ile 99 uncu maddesi ve 105 inci maddesinin birinci fıkrası uyarınca bu ödemeler sigorta primine tabi tutulmuş, 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 1 inci maddesi ile 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Ek 9 uncu maddenin eklenerek Ek 3 üncü maddesinin yürürlükten kaldırıldığı, Ek 9 uncu maddenin yürürlük tarihinin ise 15/1/2012 tarihi olarak belirlendiği, bu ödeme tutarının damga vergisi hariç herhangi bir vergi ve sigorta prim kesintisine tabi tutulmamasını öngörmesi üzerine;

Yönetim Kurulumuzun 15/8/2014 tarihli ve 2014/274 sayılı Kararı ile 657 sayılı Kanunun 4/B maddesi kapsamında istihdam edilen sözleşmeli personele **gerek 375 sayılı Kanun hükmünde Kararnamenin Ek 9 uncu maddesi gereğince ve gerekse de hemen hemen aynı unsur, gerekçe ve özelliklere haiz 209 sayılı Kanunun 5 inci maddesi gereğince yapılan ek ödemelerin sigorta primine tabi tutulmasına ilişkin uygulamaya son verilmiş**, bununla birlikte, Kurumumuz uygulaması 375 sayılı Kanun hükmünde Kararnamenin Ek 3 üncü maddesinin

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

yürürlükte olduğu dönemde yargıya taşınmamıştır.

Öte yandan, yukarıda belirtilen kapsamda istihdam edilen personelin, Kurumumuza yaptığı, ek ödemelerinin prime tabi tutulması uygulamaya son verilmesinden önceki dönemde ve 375 sayılı Kanun hükmünde Kararnamenin Ek 3 üncü maddesinin yürürlükte olduğu dönemde sigorta primine tabi tutulan ek ödemelerine isabet eden sigortalı hissesinin iadesine ilişkin münferit talepler (münferiden ibraz edilen sigorta primine tabi tutulmaması veya tutulanların iade edilmesi yönündeki mahkeme kararları uygulanmak suretiyle) yine yukarıda özetlenen gerekçeler ile reddedilmiş olup halen de reddedilmektedir.

Bununla birlikte, Şanlıurfa 1. İş Mahkemesinin 5/6/2014 tarih E.2013/4. K.2014/386 sayılı Kararı ile; davacı Zekeriya ORAL'ın Kurumumuz aleyhine açtığı ek ödemelerinden yapılan kesintinin iadesine ilişkin dava; 5510 sayılı Kanununun 80 inci maddesine göre diğer Kanunlardaki prime esas tutulmaması gerektiğine ilişkin muafiyet ve istisnaların bu Kanun uygulamasında dikkate alınmayacağı, 375 sayılı Kanunun ek 3 inci maddesine göre ek ödemenin hak kazanılmasında ve ödenmesinde aylıklara ilişkin hükümlerin uygulanacağı ve bu ek ödemenin damga vergisi hariç her hangi bir kesintiye tabi tutulamayacağı, ek ödemeye ilişkin oranların tespitinin belirli bazı kriterler çerçevesinde Bakanlar Kurulunun yetkisine bırakıldığı, 14/1/2012 tarihine kadar ek ödemelerin 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Ek 3 üncü maddesine göre, 15/1/2012 tarihinden sonra ise 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile eklenen Ek 9 uncu maddeye göre yapılan ek ödemeler olduğu, her iki düzenleme arasında fark olmaması nedeniyle 15/1/2012 tarihinden önceki dönemlerde yapılan ek ödemelerden sigorta primi kesintisinin yapılmaması ve yapılan kesintinin iadesinin gerektiğinden bahisle 2008/01-2011/08 arasındaki dönemde tahsil edilen primin yasal faiziyle iadesine hükmedilmiş olup, anılan mahkeme kararı Yargıtay 21 inci Hukuk Dairesinin 17/6/2015 tarih E.2014/14827. K. 2015/13963 sayılı Kararı ile onaylanmış bulunmaktadır.

Konuya ilişkin olarak Kurumumuz Hukuk Müşavirliğinden istihsal edilen görüşte; yapılan kesintinin prime tabi tutulmaması, bununla birlikte "375 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesine ilişkin yazı içeriğinde yer alan "... 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunundan sonra yürürlüğe girdiği..." diğer bir anlatımla önceki kanun- sonraki kanun değerlendirmesinin yarattığı çelişki de belirtmek suretiyle Maliye Bakanlığından alınacak görüş doğrultusunda işlem yapılması gerektiği düşünülmektedir." ifadesiyle Bakanlığınızdan görüş alınması yönünde görüş bildirilmiştir.

Verilen bu kararın, aynı veya benzeri davaları da etkilediği, bu konuda açılan dava sayısının artış gösterdiği, yukarıda bahsedilen ve Yargıtayca da onaylanan karar dikkate alındığında Kurumumuz aleyhine sonuçlanmasının kuvvetle muhtemel olduğu, gözlemlenmekte olup, gerek açılan davalara karşı hukuken ve yazışma suretiyle yapılan savunmanın çok ciddi zaman kaybına yol açması ve muhtemelen ciddi maddi kayıpların önlenmesini teminen konunun bir de Bakanlığınızca değerlendirilmesinin uygun olacağı değerlendirilmiştir.

Bu itibarla, 657 sayılı Kanununun 4 üncü maddesinin (B) fıkrası kapsamında istihdam edilen sözleşmeli personele, gerek 375 sayılı Kanun hükmünde Kararnamenin ek 9 uncu maddesi ve 10 uncu maddeleri ve gerekse de aynı kapsamda olanlara 209 sayılı Kanununun 5 inci maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılan ek ödemelerin, anılan Kanun/Kanun Hükmünde Kararnamenin mülga olmuş hükümleri de dikkate alınmak suretiyle, yürürlükte bulunduğu ve uygulamadan kaldırıldığı dönemler itibariyle sigorta primine tabi tutulup tutulmayacağı, belli dönemlerde farklı uygulamanın söz konusu olması halinde hangi tarihler arasında hangi gerekçeler ile sigorta primine tabi tutulacağı veya tutulmayacağı hususlarındaki Bakanlığınız görüşünün ivedilikle intikalini arz ederim.

Bilgi edinilmesini arz ederim.

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Mithatpaşa Cad. No: 7 Sıhhiye ANKARA
Tel: (0312) 458 71 86 Faks: (0312) 432 12 37
Elektronik Ağ: www.sgk.gov.tr
e-posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: M.İTİŞKEN Şb.Md.

Ahmet AÇIKGÖZ
Kurum Başkanı a.
Genel Müdür

Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5 inci maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır

Mithatpaşa Cad. No: 7 Sıhhiye ANKARA
Tel: (0312) 458 71 86 Faks: (0312) 432 12 37
Elektronik Ağ: www.sgk.gov.tr
e-posta: isverenlerPrimDB@sgk.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat: M.İTİŞKEN Şb.Md.